

Míšeňská právní kniha. Historický kontext, jazykový rozbor; edice, edd. Vladimír SPÁČIL – Libuše SPÁČILOVÁ, Nakladatelství Olomouc, Olomouc 2010

835 s., ISBN 978-80-7182-280-6

Vydavatelská dvojice Vladimír a Libuše Spáčilovi navázala svým nejaktuálnějším počinem na edici *Nejstarší městské knihy olomoucké* (V. Spáčil, 1983) a *Památné knihy olomoucké* (V. Spáčil – L. Spáčilová, 2004) s pověstnou pečlivostí. Objektem jejich zájmu se tentokrát staly čtyři rukopisy Míšeňské právní knihy se vztahem k Olomouci: rukopis z počátku devadesátých let 14. století uložený dnes ve vídeňské Národní knihovně, manuskript z počátku století následujícího, který je součástí olomoucké kapitulní knihovny, rukopis z prvního desetiletí 15. století uložený v Moravském zemském archivu v Brně a konečně foliant z druhého desetiletí téhož století dostupný v současnosti v Státním okresním archivu Olomouc. Předposlední jmenovaný se stal s ohledem na největší úplnost a přesnost základem předkládané edice, přičemž textové varianty ostatních tří rukopisů jsou zohledněny formou poznámkového aparátu.

Jak napovídá rozsah této práce, vedle samotné edice (která představuje zhruba čtvrtinu textu) jsou jejím obsahem také doprovodné studie – V. Spáčil pojednal velmi zevrubně především genezi a prameny této významné středověké právní památky, zatímco L. Spáčilová se v souladu se svou specializací zaměřila na jazykový rozbor inkriminovaných rukopisů, což jí mimo jiné umožnilo (při současném rozboru písma) určit dosud neznámého autora kapitulního a brněnského rukopisu, jímž byl olomoucký městský písař Michal Dybinův. Součástí práce je také prezentace edičních zásad. V této souvislosti stojí za zmínku, že na rozdíl od Gunhild Rothové, která proslula edicí hlubčické Míšeňské právní knihy (*Das „Leobschützer Rechtsbuch“*, 2006), v níž je text s ohledem na co nejvyšší míru věrnosti originálu transliterován, zvolili Spáčilovi cestu transkripce. Ta, jak argumentují, sice klade na editory vyšší nároky, nicméně uživatelům a uživatelkám z řad odborné veřejnosti předkládá text ve srozumitelnější formě. S ohledem na skutečnost, že podrobný jazykový rozbor pramenů tvoří nedílnou součást knihy, není na místě považovat dané rozhodnutí za slabinu práce, ale spíše za vstřícný krok směrem k badatelské obci.

O tom, že editoři měli zájmy uživatelů a uživatelky skutečně na srdci, svědčí také fakt, že

před samotnou edici zařadili přehledný obsah Míšeňské knihy rozčleněný na knihy, kapitoly a distinkce, přičemž incipity kapitol a distinkcí opatřili překladem do češtiny. Potenciální uživatelé tak mají značně usnadněnou orientaci v textu, což jistě velmi uvítají. S mimořádnou pečlivostí je zpracován také věcný rejstřík, který je možné v příslušném tematickém a geografickém kontextu využít i jako slovník historické němčiny.

Míšeňská kniha představovala od doby svého vzniku – přesný rok není znám, odhaduje se rozmezí let 1357/58 až 1387 – základní právní svod pro města v oblasti severoněmeckého (magdeburského) práva. Její anonymní autor si předsevzal ještě širší cíle, a sice „ukázat zemské právo, městské právo a císařské právo v jejich shodě i vzájemné rozdílnosti“ (s. 152). Přestože daná právní oblast zahrnovala početné lokality ve středověkých Čechách i na Moravě, nebyla jí dosud věnována odpovídající pozornost, což platí především pro Moravu, kde nejpozději od roku 1352 fungovalo jako vrchní stolice magdeburského práva město Olomouc. Z tohoto důvodu můžeme považovat edici Míšeňské knihy na základě rukopisů svázaných provenienčně či s ohledem na užívání s olomouckou městskou kanceláří za nanejvýš vítaný vydavatelský počín, který má velký potenciál podnitit odpovídající badatelský zájem.

MICHAELA ANTONÍN MALANÍKOVÁ

Vie de Charles IV de Luxembourg, edd. Pierre MONNET – Jean-Claude SCHMITT, Les Belles Lettres, Paris 2010 (= *Classiques de l'histoire au Moyen Âge* 49)

XCVII + 190 s., ISBN 978-2-251-34060-9

Překlady pramenů do moderních jazyků umožňují výrazně rozšířit čtenářskou obec z řad zájemců o středověké dějiny. Tim spíše to platí v případě děl, která jsou v dané zemi téměř neznámá, ale zároveň, jako u *Vita Caroli*, v kontextu svého vzniku poměrně unikátní. Překlady středověkých pramenů bohemikálního původu do moderní francouzštiny jsou zcela výjimečné a začínají se objevovat teprve v poslední době. Eloise Adde-Vomáčková s Martinem Nejedlým zpřístupnili nedávno *Deník panaře Jaroslava* (pro *Annuaire-Bulletin de la Société de l'Histoire de France*, Année 2009, Paris 2012,